

“Beyaz Nokta® Soruları”

8 Aralık 2012

Bizim Tepe – İstanbul

İşbirliği yapan kuruluşlar
Teknoloji ve Tasarım Eğitimcileri Derneği (Adana)
Teknoloji ve Tasarım Öğretmenleri Meslek Kuruluşu Derneği (Ankara)
BESAM Bilgi Eğitim ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (İstanbul)
Çağdaş Çözüm Beyaz Nokta® Gelişim Derneği (İstanbul)
Beyaz Nokta® Gelişim Vakfı (Ankara)

Sonuç Raporu

(Rev 1 – 12.12.2012)

(Metin içindeki internet adreslerine erişilerek okunması için
kağıda bastırılmadan ekran üzerinden okunması önerilir)

İçindekiler

- Giriş..... 3
- Beyin Fırtınası oturumunda üretilen 165 “kalıp” önerisi..... 4
- Oylama sonucu. Tablo 1..... 5
- 5 Çalışma Grubunca üretilen 3'er soru adayları Tablo 2 5
- Uzlaşılmış sorular 6
- Uzlaşılmış cevaplar..... 7
- Moderatör yorum ve katkıları..... 10
- Ek 1 - Çalışma programı 12
- Ek 2 - Davetli ve katılımcı listesi 14
- Ek 3 - Çalışma başlangıç sunumu 16

GİRİŞ

[Beyaz Nokta](http://bit.ly/RYYtUp)'nın (BN) projelerinden birisi de "BN Soruları" adını taşıyor. <http://bit.ly/RYYtUp> ve <http://bit.ly/PYVeRV> adreslerine tıklayarak bir miktar ayrıntı elde edebilirsiniz.

Ele alınan sorun, "İlköğretim 6-7-8'nci sınıflarda okutulan Teknoloji ve Tasarım dersinin temelindeki sorgulayıcı ve yaratıcı düşüncenin, diğer derslerin dokularına da emdirilmesinin önünde sorun teşkil eden düşünce kalıpların sorgulanması" olup, bu kalıpların kırılabilmesi yolunda inovatif (yenileşimci) öneriler geliştirilmesi beklenmektedir.

Böylece, derslerin daha iyi öğrenilebilmesinin yanı sıra, öğrencilerin eğitimi bir külfet olmaktan çok zevkli bir uğraş olarak görmelerine katkı yapılması amaçlanmaktadır.

Beş saatlik bir süre için planlanan çalışmada, söz konusu engellerin tamamının sorgulanıp, her birinin giderilebilmesini sağlayacak inovatif öneriler üretilmesi maddeten imkansızdır.

Bu nedenle, bu çalışmanın bir dizi halinde yapılması öngörülmektedir. Bu toplantı, ayda bir defa tekrarlanacak dizinin ilki olmuştur.

34 Katılımcı ile yapılan çalışmanın, katılımcılar arasında bulunan Talim ve Terbiye Kurulu Üyesi ve çeşitli illerden gelen öğretmenlerin çalışmalarında yararlı olması dileğiyle, tüm katılımcılara ve toplantıyı organize eden Çağdaş Çözüm BNGD ile işbirliği yapan tüm derneklere teşekkür ederim.

M.Tınaz Titiz

Toplantı moderatörü

12.12.2012

BF- Teknoloji Tasarım dersinin temelinde, "sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme biçimi" yatıyor.	19. SİSTEM SORGULAMAYA KAPALI	54. BİLGİ EŞİTTİR EZBER	94. BİZ TÜRKÜZ BİZE BİR ŞEY OLMAZ	132. KOPYA ÇEKEREK İDARE ETMEK DAHA KOLAY
Bu, diğer derslerin de -tarih, fizik, edebiyat vd- dokuları içinde yer alabilseydi, tüm dersler hem daha zevkli, hem de daha akılda kalıcı olurdu. Ama bunun önünde bazı engeller olmalıdır -ki bu nedenle dersler hem akılda kalmıyor hem de pek zevkli olmuyor-.	20. YA ÖĞRETMEN DE BİLMİYORSA!	55. ESKİ KÖYE YENİ ADET ÇIKARMA	95. BOŞ VER BÖYLE GELMİŞ BÖYLE GİDER	133. TÜRKÇE DERSİNDE KONUŞMAYI ÖĞRENİRİZ
Bu engel(ler)e yol açan en önemli "sorgulama dışı kalmış düşünsel kalıp" hangisidir?	21. ÖĞRETMEN NİTELİKLERİNDEKİ FARKLILIKLAR ANCAK KALIPLARLA EĞİTİME İZİN VERİYOR	56. GÜNEŞ TAM SAAT KAÇTA DOĞUYOR?	96. HER ŞEYİ JAPONLAR YAPIYOR	134. EİNSTEN DA KİMMİŞ?
1. YAŞAM BÜTÜNLÜKLERİNİN PARÇALANIP, BİRBİRLERİNDEN YALITILMIŞ DERSLER HALİNE GETİRİLMESİ	22. SORGULAMA FARKLILIK YARATIR; FARKLILIKLARI YÖNETMEK GÜÇTÜR	57. MEVCUT DERS ÇOK MU İYİ YÜRÜYÖR?	97. DÜNYAYI SEN Mİ DEĞİŞECEKSİN	135. DOĞRU DOĞRUDUR
2. TAYLORİZM – BÜTÜNLERİN PARÇALANIP İŞLEME TABİ TUTULMASI	23. BUNU GERÇEKLEŞTİRECEK ÖĞRETMENLER YOK	58. BİLGİ DEĞİŞKEN DEĞİLDİR	98. HER ŞEY YOLUNDA	136. MÜFREDATIN DIŞINA ÇIKAMAYIZ
3. SORGULAMA KÜLTÜRÜ YERİNE BİAT KÜLTÜRÜ	24. BİZDE OLMAZ	59. BUNDAN BAŞKA KAYNAK KULLANMANIZI İSTEMİYORUM	99. BİZİ ÇEKEMEDİLER HALAT KOPTU	137. OLSA DA OLUR, ÖLMEYECEK MİYİZ?
4. -MATEMATİK, FİZİK, KİMYA, BİYOLOJİ GİBİ- MÜSBET BİLİMLER SORGULAMAYA KAPALIDIR; ÇÜNKÜ DOĞRULAR TEKTİR	25. DİNİ İNANÇLAR SORGULANAMAZ	60. ARAMIZDA GENÇLER NİYE YOK?	100. SORGULAMAK BÖLÜNMEYİ HIZLANDIRIR	138. SİSTEMİ DEĞİŞTİRMEK GEREK
5. TARİH MİLLİDİR SORGULANAMAZ	26. FORMÜLLER VE TANIMLAR EZBERLENMELİDİR	61. BİZE BÖYLE ÖĞRETTİLER	101. BEN YAPAMAM	139. İYİ DÜŞÜNDÜN MÜ?
6. İNANÇLAR VE DİNİ KONULAR SORGULANAMAZ	27. SIFIRIN ALTINDA ALTI DERECE	62. ÇOK BİLMİŞ	102. NE BİLEYİM BEN	140. TARİHİ DEĞİŞTİREMEZSİN
7. SORGULAMAK POLİSİN İŞİDİR	28. AMERİKA'YI YENİDEN Mİ KEŞFEDECEĞİZ?	63. GERÇEK SORU BU MUDUR?	103. BANA MI KALDI	141. DEĞER Mİ BU YALAN DÜNYADA?
8. İCAT ÇIKARMA	29. GÜÇ ÖNEMLİDİR, ÖĞRETMEN GÜCÜ ELİNDE OLMASINI İSTER	64. DOĞRU TEKTİR	104. SANA MI KALDI?	142. SAĞIRLAR O TARAFA, KÖRLER BU TARAFA
9. EĞİTİM, İYİ YURTTAŞ YETİŞTİRMEK İÇİNDİR	30. ÖĞRETMENİN HER ÖĞRETTİĞİ DOĞRUDUR	65. AKLI BİR KARIŞ HAVADA	105. YA BENİMLE ALAY EDERLERSE?	143. HOCAM İCAT EDİLECEK HER ŞEY İCAT EDİLDİ
10. SORGULAMAK, ÖĞRETMEN OTORİTESİNİ ZAAFA UĞRATIR	31. BUNA VAKTİMİZ YOK	66. BİLGİ NEDİR, FİKİR NEDİR?	106. ANLATTIM DA, SORARIM	144. BIRAK ŞUNLARI, HERKES GİBİ DERSİNİ İŞLE
11. BUGÜN ÖĞRETİLENİ SORGULAYAN, YARIN ÖĞRETEBİLİR SORGULAR	32. EN DOĞRUYU ANNE BABA BİLİR	67. YAZLAR SICAK VE KURAK KIŞLAR ILIK VE YAĞIŞLI	107. BAŞINA BELAMI ALIYORSUN?	145. SEN NE İŞE YARARSIN?
12. YARATICILIK ALLAH'A MAHSUSTUR	33. BÜYÜKLERİMİZ DAHA İYİ BİİR	68. BENİ HİÇ DİNLEMİYORSUN	108. SAÇMALAMA	146. MATEMATİĞİ SEVMİYORUM
13. İDEOLOJİK EĞİTİM	34. OKUMAYI SEVMEYEN BİR TOPLUMUZ	69. KIRK YILLIK KANİ OLUR MU YANI	109. KİTAPTA YAZMIYOR KI	147. HER ŞEY OLACAĞINA VARIR
14. HERKES HER ŞEYİ SORGULARSA KARGAŞA DOĞAR	35. ÖĞRENME ORTAMI SINIFTIR	70. HAŞA	110. AYA MI GİDECEKSİN?	148. BU MANTIKLI DEĞİL
15. -BEDEN EĞİTİMİ, MÜZİK GİBİ- BAZI DERSLER SORGULAMAYA UYGUN DEĞİLDİR	36. ÜNİVERSİTE SINAVIDIR ÖNEMLİ OLAN BU NEGATİF ETKİLER	71. SORGULAMADAN, ÖĞRENCİ OLARAK DAHA BAŞARILI OLABİLİRİM	111. ACABA SÖYLERSEM KIZILIR MI?	149. BUNA RAĞMEN YARATICILIKLAR VAR MIDIR?
16. SORGULAMAK ANCAK BİLİNERLERİN DAHA İYİ ÖĞRENİLMESİNİ SAĞLAR	37. SOSYAL ÇEVREMİZ SORGULAMAYA YÖNELİK DEĞİLDİR	72. TASARIM NEDİR?	112. HER ŞEYE İTİRAZ ETME	150. BİLİM ADAMI MI OLACAKSIN?
17. SORGULAMA ÖĞRETMENE ZAMAN KAYBETTİRİR VE MÜFREDATI YETİŞTİREMEZ	38. EVDE ÇALIŞMIYORSUN	73. YARAMAZ ÇOCUKLAR ZEKİDİR	113. SEN KİTAPTAKİNİ ÖĞREN YETER	151. MATEMATİKLE TÜRKÇENİN NE İLGİSİ VAR?
18. HER ÖĞRETMEN SORGULANAN KONULARA FARKLI CEVAPLAR VERİRSE NE OLACAK?	39. KOMŞULAR NE DER?	74. ÖZEL BİR YETENEĞİM YOK	114. HERKES SORARSA BU DERS KAÇ SAAT SÜRER	152. X DERSİ İLE Y DERSİNİN NE İLGİSİ VAR?
	40. GÜRÜLTÜLÜ ORTAMDA ÖĞRENCİ OLMAK	75. BEN BU ALANIN ÖĞRETMENİ DEĞİLİM	115. SINAVDA ÇIKMAYACAK	153. YENİ KURAL KOYACAKSAN, ÖNCE VAR OLANLARI ÖĞREN
	41. ZATEN BEN BİLİYORUM	76. KEYFİM YERİNDE	116. YENİ BOTLARIMI BEĞENDİN Mİ?	154. BU DERSLERİN HAYATLA BAĞLANTISI NEDİR?
	42. ZATEN SEN BÖYLESİN	77. SENİN SÖYLEDİKLERİN HAYAL	117. EN AZINDAN BİR ÖĞRETMEN OLSUN YETER	155. BURAYA EĞLENMEYE GELMEDİK
	43. RÜZGAR SEKİZ DOKUZ KUVVETLE ESİYOR	78. ÜÇÜNCÜ BOYUT	118. YA BANA GÜLERLERSE?	156. YARIN VELİNLE GEL
	44. HAYALLERE DALMA	79. BU MALZEMEDEN ANCAK BU OLUR	119. ZİLE KAÇ DAKİKA KALDI?	157. BİZ BURADA CİDDİ İŞ YAPIYORUZ
	45. BU BENİM NE İŞİME YARAR	80. DÜŞÜNÜYORUM, ÖYLEYSE VARIM	120. SENİN BİLDİĞİNİ HERKES BİLİYOR	158. ALAKASIZ SORULAR SORUYORSUN
	46. NORMALİN DIŞINA ÇIKMAK TEHLİKELİDİR	81. SEN BECEREZMEZSİN	121. ÖĞRETMENLERİN YAPISI BUNA UYGUN DEĞİL	159. BUNLAR DERS DEĞİL KI
	47. ESAS OLAN PARA KAZANMAKTIR	82. BU DEĞİL, BU DA DEĞİL	122. ELLEN GELEN DÜĞÜN BAYRAM	160. İCATLARI İHTİYAÇLAR BELİRLER
	48. FARKLI OLMAK İSTİYORUM	83. BİLİM YANILMAZ	123. MADALYA MI TAKACAKLAR	161. ŞARTSIZ, KOŞULSUZ ÖĞREN
	49. ÖĞRETMENİN BİLGİSİ YETERLİ OLMAYABİLİR	84. KURALLARA UYMAK GEREK	124. NİÇİN HEP SÖMÜRÜLEN BİZ OLUYORUZ?	162. BENİ SORGULAMA, SADECE SORU SOR
	50. BİZE BÖYLE ÖĞRETTİLER	85. KURALLAR ÇİĞNENMEK İÇİNDİR	125. HADDİNİ BİL	163. BİR TEK SEN DÜŞÜNDÜĞÜNÜ SANIYORSUN
	51. ŞİİR YAZMAK YETENEK İŞİDİR	86. YARATICILIK ALLAHA MAHSUSTUR	126. ÖNCE KALIPLARI ÖĞRENMEKLE BAŞLAYABİLİRİZ	164. ÇOK SAÇMA
	52. GERÇEKÇİ OLMALYIZ	87. EN HIZLI SAĞIR KURBAĞA TIRMANIR	127. MÜFREDATA RAĞMEN Mİ?	165. ASLINDA HER ŞEY KOLAY
	53. BUNU HEP YAPIYORUZ	88. BİZDEN ADAM OLMAZ	128. BİLİNÇLİ DEĞİLİZ	
		89. HAYATIMDA NE İŞE YARAYACAK	129. DERSİ NASIL İŞLEYECEĞİMİZE KİM KARAR VERİYOR?	
		90. SORU SORMAKTAN KORKARIZ	130. DERSİ DERSTE ÖĞREN	
		91. YA ÖĞRETMEN DE CEVABINI BİLMİYORSA	131. KANUNLAR DEĞİŞTİRİLEMEZ.	
		92. KADERİMSE ÇEKERİM		
		93. KOSKOCA PROFESÖR		

TABLO-1: Oylamayla oluşturulan “engel kalıp”

HER DERSE YARATICILIK VE SORGULAMA UYMAZ.

(Yaratıcılık ve sorgulama her derse uygulanamaz)

**TABLO-2: “Engel kalıp”ın dışındaki alanların
görülebilmesini sağlamaya yarayacak
SORU ADAYLARI**

Soru	Gruplarca üretilmiş sorular				
	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4	Grup 5
1	SORGULANMASAYDI ATOM PARÇALANABİLİR MİYDİ?	SORGULAMADAN NASIL ÖĞRENECEĞİZ?	YARATICI VE SORGULAMA OLMASAYDI BU GÜNKÜ DERS BİLGİLERİNE ULAŞILABİLİR MİYDİ?	BU KURALLARI KİM KOYDU?	SORGULAMA VE YARATICILIKTAN NE ANLIYORUZ Kİ, UYMADIĞINI İDDİA EDİYORUZ?
2	DOĞRULAR, ZAMAN, MEKAN VE ŞARTLARA GÖRE DEĞİŞMEZ Mİ?	SORGULAMADAN YARATICI OLUNABİLİR Mİ?	YARATICILIK VE SORGULAMA OLMADAN SOSYAL VE SAYISAL DERSLERDEN YENİ BİLGİLER, İCATLAR ÜRETİLEBİLİR MİYDİ?	SORGULAMA VE YARATICILIĞIN HER DERSE UYDUĞUNU VAR SAYARSAK NE KAYBEDERİZ?	BUNU SANA SÖYLETEN NE?
3	SORGULAMA OLMADAN YARATICILIK OLUR MU?	KAPASİTEMİZİ KULLANMAMIZA YER VERMEYECEK İSE YARATICILIĞI GELİŞTİRMEYEN DERSLERE NE GEREK VAR?	EDEBİYATTA SORGULAMA VE YARATICILIK OLMASAYDI, TİYATRO OLUR MUYDU? TİYATRO OLMASAYDI BU GÜNKÜ AYDINLANMA OLUR MUYDU?	HER ŞEYİ SORGULAMAYA BAŞLADIK, FARKINDA MISINIZ?	DOĞUŞTAN VAROLAN BU ÖĞRENME(SORGULAMA VE YARATICILIK) YETENEĞİMİZE NE OLUYOR?

 Uzlaşılı yoluyla seçilen sorular

Uzlaşmış Sorular		
Soru 1	Soru 2	Soru 3
DOĞRULAR ZAMAN, MEKAN VE ŞARTLARA GÖRE DEĞİŞMEZ Mİ?	KAPASİTEMİZİ KULLANMAMIZA YER VERMEYECEK İSE, YARATICILIĞI GELİŞTİRMEYEN DERSLERE NE GEREK VAR?	DOĞUŞTAN VAR OLAN BU ÖĞRENME (SORGULAMA VE YARATICILIK) YETENEĞİMİZİ ENGELLEYEN NEDİR Kİ SORGULAMAKTAN VAZGEÇİYORUZ?

Uzlaşmış Cevaplar

Cevap 1	Cevap 2	Cevap 3
<p>Soru'yu hatırlatma! "Doğrular zaman, mekan ve şartlara göre değişmez mi?"</p> <ol style="list-style-type: none"> Bütün insanlar farklıdır, bilgi, zaman, mekan da insandan insana değişir. Doğrunun doğru olduğunu ortaya koymak için sorgulamak gerekir. Doğru bir kere tespit edilip unutulacak olgu değildir. Değişmeyen doğrular vardır. Fakat bilimde değişen, doğru bildiğimiz fakat zaman içerisinde değişen dayatmalar da vardır. İleride değişecek mi? Elbette doğru zamana, mekana, şartlara göre değişir. Kime göre, neye göre, doğru olacak? Savaşlar, cinayetler, ulusal çıkarlar gündeme geldiğinde savaş kaçınılmazdır. Doğruyu irdelemek gerekir. Bir sorunun tek doğru cevabı da olmayabilir. Birden fazla olabilir. Doğrular mekandan mekana da değişebilir.Kütüphanede sus, sahada bağır, farklı (cami+kilise) Tarihteki olayların doğrulukları %100 doğrulukla mı tespit edilebilmiştir. Tespit edilmiş dahi olsa, bu doğrular yorumlara açık mıdır? Matematikte çeşitli ihtiyaçlara göre tespit edilmiş çeşitli stratejilerin her biri haklı olamaz mı? Sorgulamaya dayalı iman konsepti varsa, daha sorgulanamayacak bir şey kalıyor mu? Sorgulama işini gençler arasında yaşam tarzı haline getirmeye çalışmak. Kesin bir doğru yoktur. Kesin doğrunun olduğu yerde sorgulamadan bahsedilemez. Kriterler, şartlar, mekan (suyun kaynaması). Sorgulanmadan ulaşılan doğrular ne kadar doğrudur? Şartlar herkese/ herşeye göre değişir. En doğru: (a) Ekonomik (b) Öğretici olabilir. Yaratıcılık, çeşitli doğruların ortaya çıkmasını destekler. Doğru bildiğin yolda, tek başına ilerleyeceksin (Tevfik FİKRET) Doğruları zaman, mekan, şartlara göre bilgi adı altında değişmez kalıp olarak öğrendik. Ama bilginin değişken olduğunu kabul ediyoruz. Eğitimcilerimiz de buna göre kendilerini yenilemeli ve çocuklara yargılayıcı olmadan bu enerjiyi yansıtmalıdır. Değişik derslerde koşullar, şartlar farklılaşır. Ne bizi engeller? Öğrenmelerine, sorgulamalarına ortam 	<p>Soru'yu hatırlatma! "Kapasitemizi kullanmamıza yer vermeyecek ise, yaratıcılığı geliştirmeyen derslere ne gerek var?"</p> <ol style="list-style-type: none"> Her derste yaratıcılığın önü açık olmalı. Sorgulama olmadan yaratıcılık olmaz. Yetenek ve yaratıcılık kavramları ayrı şeyler! Dersler yaratıcılık ve sorgulama olmadan da varolabilir. Ancak varolanlar yaratıcılık ve sorgulamayı tetiklemelidir. Nasıl tetiklemelidir? Kalibimizi unutmadan, bilgilerin değişmesi sorgulama ve yaratıcılıkla mümkündür. Başka ne yapılmalı diye sormalıyız En değişmez doğrunun ne olduğu bulunmalıdır. Kendi gündelik yaşamlarımızda farklılıklardan yola çıkabiliriz. (Güneşin doğuşunun zamana göre değiştiği gibi) Müfredat var, 50 ders saati ile kısıtlıyız. Sınav sistemi ve not sistemi var bu koşullarda sorgulayıcı ve yaratıcı şekilde dersleri düzenleyemeyiz. Teknoloji ve Tasarım dersleri tüm derslerde kullanılabilir. (Çocuk çarpım tablosunu öğrenemiyorsa, o çocuk nasıl öğrenmeliyimi düşünüyor ve bir sistem geliştirmeye çalışıyor) Burada sonuç değil, süreç önemli. Her dersin içinde sorgulama ve yaratıcılık olmalı. Bunun sonucu ders sırasında görülmeyebilir ama dışarıda yaşama farklı bakış açıları gelişebilir. Her birey sorgulayıcı olmalı. Her şeye rağmen sınıfın 3-5 kişisi her türlü müfredata ve kısıtlamaya rağmen sorgulamaya uygun oluyor, bunları öğretmenlerin inceleme fırsatı oluyor mu? İpuçları elde ediyorlar mı? Sorgulama ve yaratıcılık olmadan mevcut 	<p>Soru'yu hatırlatma! "Doğuştan var olan bu öğrenme (sorgulama ve yaratıcılık) yeteneğimizi engelleyen nedir ki sorgulamaktan vazgeçiyoruz?"</p> <ol style="list-style-type: none"> Kültürel yapımızın baskıcı ve kollayıcı olması. Bu kültür ile ideolojik eğitimin sistem halinde sunulmasını yadırgamıyorum. Aidiyet hislerimiz toplum tarafından dışlanacağımız korkusuyla birey olmamızı engelliyor, bu da merak, sorgulama ve yaratıcı olmamızı engelliyor. Farklılıklara tahammülümüz yok. Kalıpların bizi esir ettiğinin farkında değiliz. Anne, baba eğitimi şart. Derslerin yarısı eski bilgileri vermek, yarısı ise öğrencilerin bu konudaki fikirlerini almak.

Uzlaşmış Cevaplar

Cevap 1	Cevap 2	Cevap 3
<p>hazırlamalıyız.</p> <p>17. Doğrular, zamana, mekana göre değişir.</p> <p>18. Değişmeyen tek şey, değişimdir. Öğrenci o zaman ve koşullarda doğru olan bir şeyin bugünün koşullarında değişebileceğini görebiliyor olsun.</p> <p>19. Doğru kavramı zedelenmeden açıklanmalı, bilgiler gelişiyor. Bilgilerin sosyal tarafı oluşuyor. Doğru kavramına tutunmak gerekiyor. Doğruları kendi koşulları içerisinde değerlendirmek gerekir.</p> <p>20. Zaman, mekan, şartlar doğruları değiştirdiği için, birey de araştırma duygusu, tatmin olma isteği artar.</p> <p>21. Geçen yüzyılın cevaplarını ezberliyorsunuz ama, hayat aynı soruyu iki defa sormaz.</p> <p>22. Doğrular bilgi tabanımızın zenginliğiyle sınırlıdır. Tek doğrular, tek seçenek tabanlı eğitim, öğretimin sonucudur.</p> <p>23. Sebep-sonuç zinciri içinde düşünme-yargılama alışkanlığı kazandırılması lazım</p> <p>24. Gelişmenin itici gücü tek doğruların sorgulanmasının sonucudur.</p> <p>25. Kolay yönetme formülü ile değişmez kalıyoruz.</p> <p>26. Gelişmenin sürdürülebilirliği değişmeyi olanaklı kılar.</p> <p>27. Doğruların zaman, mekan ve şartlara göre değiştiği, sorgulanabildiği, bir eğitim-öğretim sisteminin düzenlenmesi ihtiyacının farkına varılırdı.</p> <p>28. Haylaz çocuklar en çok teknoloji ve tasarım derslerinde başarılıdır.</p> <p>29. Sınavı ve notu ortadan kaldıralım; not olduğu sürece diğer derslere sorgulayıcılık ve yaratıcılığı emdiremeyiz. Seçmeli dersler konmalı.</p> <p>30. Yaparık ve yaşayarak öğrenme</p> <p>31. İnovasyon olarak soru 1'i vurgulayan örnekleri bir internet sitesi oluşturarak yayınlamayı öneriyorum</p>	<p>kapasite geriye doğru gider.</p> <p>12. Her dersin yaratıcılığı geliştirebilme fonksiyonu olmalı, yaratıcılık çok boyutlu zihinsel faaliyet, sorgulayıcı, yaratıcı düşünmeye yer verilirse sistem geliştirilebilir.</p> <p>13. Yaratıcılık ve sorgulama ayrılmalıdır; sorgulamayan bir sürü birey vardır ve çok yaratıcıdır.</p> <p>14. Her birey kendi içinde yaratıcılık ve sorgulama ile öğrenme yolculuğuna zaten çıkar.</p> <p>15. Kişinin kendisini gerçekleştirme sorgulama ve yaratıcılıktan geçer. Dersler bu olmazsa olmazı gözönünde bulundurarak hazırlanmalıdır.</p> <p>16. Gerek var, çünkü bütün derslerde yaratıcılık ve sorgulama olursa gelişme ve buluşçuluğun yolu açılır.</p> <p>17. Hazırlanan dersler kişinin sosyal, psikolojik tüm ihtiyaçlarını karşılamalı</p> <p>18. Yaratıcılık özümüzde vardır, kapasitemizi maksimuma çıkarmak eğitimin genel amacı olmalıdır.</p> <p>19. Varolan performansı zorlamalıyız. Performans ne demektir? Birisi başarmak demektir, dedi.</p> <p>20. Dersler bireyde merak duygusu uyandırabilmeli ki, sorgulamaya heveslenebilsin. Bu şekilde kendi sınırlarını aşabilsin. Aksi takdirde içselleştirilemez.</p>	

Katma değeri yüksek ifadeler

Moderatör Yorum ve Katkıları		
Sadece soru 1 için	Sadece soru 2 için	Sadece soru 3 için
<p>Soru'yu hatırlatma! “Doğrular zaman, mekan ve şartlara göre değişmez mi?”</p> <p>Yukarıdaki şekilde ifade edilen soru şöyle sorulsaydı, sorguladığımız kalıpla bağlantısı hem daha açık görülebilir, hem de yeni bakış açısı ve inovasyon daha kolay ortaya konulabilirdi:</p> <p><i>“Her dersin kendi içinde bazı doğrularının ve bunların da tanımlandığı koşulların varlığı kabul edilmesi gerekeceğine göre, bu koşullar değiştiğinde, doğrular da değişebilir değil midir?”</i></p> <p>Doğrular, duyularımız, sezgilerimiz ve bunları işleyerek bilgiye dönüştürebilme ve biriktirebilme yeteneğimiz yoluyla üretildiğine, bu yeteneğimiz de –kendiliğinden ve/ya bizim oluşturduğumuz- koşullardan daima etkileneceğine göre, halen sahip olduğumuz doğruların değişmezliklerinden emin olunamaz. Emin olmaya çalışmanın tek yolu, onları sürekli olarak sorgulamaktır.</p> <p>O halde sorgulamanın uygulanamayacağı bir ders olamaz.</p> <p>Kalıbı yıkmak için inovasyon önerileri: Değişmez (mutlak) doğru olduğu konusunda genel olarak kuşku bulunmayan kalıplar bulunup sorgulanır ve onların dahi koşullu olduğu ortaya konulabilir. Sorgulamalar yaratıcılık desteği ile de yapılabileceğine göre hem <i>sorgulamanın</i>, hem de <i>yaratıcılığın</i> her derste uygulanabileceği gösterilebilir.</p> <p>Bu amaçla neler yapılabilir?</p> <p>1. Host 1’in 32 No’lu önerisi (<i>sorgulanabilirlik</i></p>	<p>Soru'yu hatırlatma! “Kapasitemizi kullanmamıza yer vermeyecek ise, yaratıcılığı geliştirmeyen derslere ne gerek var?”</p> <p>Yukarıdaki şekilde ifade edilen soru şöyle sorulsaydı, sorguladığımız kalıpla bağlantısı hem daha açık görülebilir, hem de yeni bakış açısı ve inovasyon daha kolay ortaya konulabilirdi:</p> <p><i>“Her ders, -eğitimin en temel tanımı nedeniyle- <u>kendimizi gerçekleştirme!</u> amacına katkı yapabilmelidir. Katkı ise ancak, kişisel yetilerimizin, potansiyellerimizin tavanları ile karşılaştırılması ve aradaki farkların azaltılması için sorgulanması yoluyla sağlanabilir. Bu amacı gütmeyen bir ders konulması düşünülemeyeceğine göre her dersin yaratıcılık ve onun bir aracı olan sorgulama’ya yer vermesi gerekmez mi?”</i></p> <div style="text-align: center;"> <p>Maslow's Hierarchy of Needs (original five-stage model)</p> <p>Self-actualisation personal growth and fulfilment</p> <p>Esteem needs achievement, status, responsibility, reputation</p> <p>Belongingness and Love needs family, affection, relationships, work group, etc</p> <p>Safety needs protection, security, order, law, limits, stability, etc</p> <p>Biological and Physiological needs basic life needs - air, food, drink, shelter, warmth, sex, sleep, etc.</p> <p>© Alan Chapman 2001-4, based on Maslow's Hierarchy of Needs Not to be sold or published. More free online training resources are at www.businessballs.com. Alan Chapman accepts no liability</p> </div> <p>Bu sonuç –eğer varsayımı geçerliyse- net olarak sorgulama ve yaratıcılığın tüm derslere uygulanabileceğini ve de uygulanması gerektiğini söylüyor.</p>	<p>Soru'yu hatırlatma! “Doğuştan var olan bu öğrenme (<i>sorgulama ve yaratıcılık</i>) yeteneğimizi engelleyen nedir ki sorgulamaktan vazgeçiyoruz?”</p> <p>Sorular sorarak bir konunun sorgulanması ve böylece öğrenilmesi için ön-koşul, o konuda kuşku sahibi olmaktır; bilindiğine inanılan bir konuda <i>öğrenme arzusu</i> ve onun araçlarından birisi olan <i>sorgulama</i> söz konusu olamaz.</p> <p>Eğer şu nedenlerin bir veya birkaçı yoluyla <i>kuşku</i> bastırılarak <i>kuşkusuzluk ortamı</i> yaratılırsa, soru sormak için bir gereklilik kalmayacaktır. Nedenler şunlar olabilir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bir ideolojinin sorgulanmaması istenilen doğruları hakkında kuşkusuzluk oluşturmak için, - Kişilerde –ünvanlar, rütbelere, tavırlar, vaatler vb yoluyla- güven oluşturmak için, - Sorun Çözme Kabiliyeti yetmezliği halinde, kişileri / kurumları / kesimleri / toplumları bilimsel anlamdaki kuşkulardan –dolayısıyla da sorulardan- uzak tutarak daha kolay yönetebilmek için, - Olası bilgi yetmezliklerini gizlemek için, - Diğer olası nedenler.

¹ Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin en üst basamağı (bkz kırmızı ok) olan “kendi potansiyellerini gerçekleştirmek” amacı dolayısıyla bu ifade benimsemiştir.

Moderatör Yorum ve Katkıları		
Sadece soru 1 için	Sadece soru 2 için	Sadece soru 3 için
<p>örneklerini içeren bir web sitesi oluşturulması).</p> <p>Bu amaçla şu web sitesi oluşturulmuş durumdadır: bkz. www.ezberkaliplarinisorgula.com</p> <p>2. Teknoloji ve Tasarım öğretmen derneklerinin, özel olarak TT dersi öğretmenleri ile ve genel olarak da -MEB'nin öğretmenler ağı üzerinden- tüm öğretmenlerle ilişkiye geçerek, her dersin sorgulanamaz kabul edilen doğruları ve o doğruları için sorulabilecek doğru sorular (bkz. http://bit.ly/Upnjg1) üretmelerini istemek.</p> <p>3. Talim ve Terbiye Kurulu'nun, her dersin sorgulanabilirliğini teminen, her ders için uygun bir araç (tool) yerleştirmesi.</p> <p>4. Bir veya birkaç özel dergi ile görüşülerek, çeşitli dersler için sorgulama örnekleri yayımlamalarının önerilmesi ve böylece bir ticari motivasyonun harekete geçirilmesi.</p> <p>5. 8 Aralık 2012 toplantısının, bundan sonraki aylarda da tekrarlanarak, yeni inovasyonlar yapılmasının sağlanması.</p>	<p>Söz konusu varsayım, "derslerin hepsinin amacının, eğitimin temel amacı ile yani kendini gerçekleştirme katkı sağlamak ile aynı olduğu" dur.</p> <p>Peki, gerçekten de bütün dersler böyle midir? Eğer içlerinde, kişinin kendini gerçekleştirme amacına değil de, başka bir amaca katkıda bulunmak üzere konulmuş ders / konular varsa, sorgulama ve yaratıcılığın o derslere uygulanması gereksizdir.</p> <p>Örneğin, eğitim ideolojik amaçlı ise, bazı dersler / konular kişinin kendini gerçekleştirme yöneliminde olmayabilir.</p> <p>Buradan, yapılabilecek inovasyonlar için ipuçları elde edilebilir.</p> <p>Kalıbı yıkmak için inovasyon önerileri: Bazı ders / konuların, sorgulama yerine sorgulanamazlık esasına dayalı olduğu ya da en azından öyle işlenmek zorunda olduğu biliniyor. Bu zorunluğun bir nedeni Host 2'nin 7 no'lu savında açıklanan nedendir.</p> <p>Bir diğer neden, eğitimin en temel amacının kişilerin kendilerini gerçekleştirme sürecine katkı sağlamak olduğunun Cumhuriyet tarihinin önemli bir bölümünde gözardı edilmiş; bunun yerine daha çok ideolojik amaçların egemen olmasıdır.</p> <p>Hatta bu ikinci neden, birinciyi de beslemiş, sabit bir süre için giderek daha çok dersin / konunun sıkıştırılmasına yol açmıştır.</p> <p>Üçüncü-üçüncü derecede sayılmaması gereken- bir neden, toplumumuzun geleneksel sorun çözme kültürüne göre, bir sorunun çözülebilmemesinin başlıca yollarından biri olarak, o sorunla ilgili bir dersin okul müfredatına konulması gösterilebilir.</p> <p>Yaşam karmaşıklığı arttıkça doğal olarak artan sorunların birer ders olarak müfredata yansımaları, giderek ağır bir yük ve zaman kısıtı doğurmuştur.</p> <p>Bunun kaçınılmaz sonuçlarından birisi, öğrencilerin -istense dahi- sorgulamadan uzak tutulması zorunlu olduğu olmuştur.</p> <p>Buna göre neler yapılabilir?</p> <p>1. Öğrencilerin yaşamlarının gelecekteki bölümlerinde karşılaşabilecekleri öngörülen sorunların çözümlerine yönelik ezbere dayalı müfredat kalemleri eklemek yerine, onların Sorun Çözme Kabiliyetlerini artıracak anahtarların kazandırılması yoluyla müfredat yükünün azaltılması. Böylece, dersane içinde</p>	<p>Kalıbı yıkmak için inovasyon önerileri:</p> <p>1. Eğitimden en temel beklentilerin neler olması gerektiği yolunda bir bilinç oluşturma kampanyası düzenlenerek, -ideolojik, siyasi, dini vb- çeşitli tercihlerle şişen müfredat yüküne dikkat çekilmesi.</p> <p>Bu yoldaki bir bildiri için bkz. http://bit.ly/STxOIZ.</p> <p>2. Eğitim sistemimizin öğrenme yerine öğretme'ye dayalı olması, merak ve onun ürünü olan soru sorma'yı gereksizleştirdiğine göre, ayak sesleri duyulan <i>Öğrenme Devrimi (Learning Revolution)</i> konusunda (bkz. http://bit.ly/SeLUpW) bir Ulusal Çalışma Grubu (UÇG) kurulması.</p> <p>UÇG'nun, farklı nitelikli (MEB, Kültür Bak., eğitimle ilgili STK, eğitimle ilgili ticari kuruluşlar vb) kuruluşların oluşturacakları bir platform oldukları düşünülürse, geçmiş yıllarda oluşturulan <i>Eğitim Süreçleri Ağı</i> adlı platformun deneyimlerinden yararlanılması yararlı olur. (bkz. http://bit.ly/125MThG)</p>

Moderatör Yorum ve Katkıları		
Sadece soru 1 için	Sadece soru 2 için	Sadece soru 3 için
	<p>soru sormaya daha fazla zaman yaratılması.</p> <p>(Azaltılmış müfredat yükü ve ders saatlerinin nasıl olumlu etkiler yaptığının bir örneği için bkz. http://read.bi/W2M6d7)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Öğrencilerin sık sık dile getirdikleri “<i>bu ders / konu hayatta ne işimize yarayacak?</i>” sorusunun net biçimde tanımlanması. Bu amaçla Yeni Zelanda Eğitim Bakanlığı’nın her ders için (http://bit.ly/UA0gSS) adresinde gösterilen bir zihin haritasındaki soruların cevaplanması örnek alınabilir. 3. Öğrencilerin Sorun Çözme Kabiliyetleri’nin (bkz. http://bit.ly/RZ86be) artırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında yaşamsal önem taşıyan: <ol style="list-style-type: none"> a. Doğru Soru Sorma (bkz. http://bit.ly/RZ8SoM) b. Yaşam Alanı (bkz. http://bit.ly/X1LjrT) c. Öğrenmeyi Öğrenme (bkz. http://bit.ly/YUJDqQ) konularının anahtar beceriler olarak tanımlanması. 4. Hangi ideolojik tercih olursa olsun, en önemli gereksiniminin Sorun Çözme Kabiliyeti yüksek bireyler (ve onlardan oluşan kurumlar ve toplum) olduğu gerçeğinin benimsenerek, doğrudan ideolojik tercihlerin “<i>sorgulanamazlık (ezber)</i>” yoluyla öğretilmesi yoluna gidilmemesi. 5. Her yaştaki çocukların Sorun Çözme Kabiliyetleri’nin geliştirilmesi amacıyla “Çocuklar Sorun Çözüyor²” türünden basılı ve elektronik yolla yayınlar yapılması. 	

² Edward DeBono, Çocuklar Sorun Çözüyor, İnkılap Yayınevi, 1995, İstanbul (Beyaz Nokta® yayınları)
Bu yolda, <http://bit.ly/ZbbnpV> adresinde tanıtılan bir çalışma, Beyaz Nokta® tarafından yapılmıştır.

Ek 1- Çalışma Programı

dakika	..den	...ye	Ana Eylem	Alt eylemler	kim
0:10	12:30	12:40	Gecikmeler vb		
0:05	12:40	12:45	Açılış	1) Hoşgeldiniz 2) Bazı toplantı kurallarının hatırlatılması: (a) Herkese küçük adıyla hitap (rütbe vs yok, nedeni) (b) Sharp timing (c) İhtiyaç halinde izne ihtiyaç yok (d) Kısa ifadeler 3) Yemek için sanviç hazırdır. Herkes acıktığında alıp yiyebilir. 4) Önce herkesin tam konsantre olması için bir açıklayıcı sunum var.	1) NS 2) TT 3) TT 4) TT
0:25	12:45	13:10	Sunum	Amaç / Tanımlar / Sorgulama yoluyla nereye varılmak isteniliyor? / Diğer derslerin dokularına yerleştirme /	TT
0:00	13:10	13:10	Beyin Fırtınası		
0:06	13:10	13:16	BF Sorusunu göster	Tam olarak ne istendiğini herkes anlayacak şekilde BF sorusunu ve istenileni açıkla	TT
0:05	13:10	13:15	BF kurallarını açıkla	1) Tam serbestlik Tüm değerlerinizi askıya alınız) Chattam House kuralı 2) Kişilere karşı çıkma yok, ancak karşı fikir üretilebilir 3) Çok sayıda fikir 4) Merdiven	TT
0:03	13:15	13:18	S/C		Katılımcı
0:25	13:18	13:43	BF		TT+ZŞ
0:05	13:43	13:48	Print + dağıtım		ZŞ
0:05	13:48	13:53	Süzme prosedürü açıklama	İstenen: Bu yarış adaylarını KULLANARAK, engellerin EN İYİ ifade edilmesine yol açacak 1 soru seçilecek.. Nasıl? Oylama ile / Herkes en fazla 3 adet seçecek / en fazla oy alanlara bakıp birlikte ya 1 tane seçeceğiz ya da 1 tane kompoze edeceğiz.	TT
0:10	13:53	14:03	Oylama	Oylama yapılırken ZŞ birlikte işaretleme yapar	ZŞ
0:07	14:03	14:10	Nihai karar	En çok oy alanlar arasında 1 tanesine birlikte karar verilir	TT+katıl.
0:00	14:10	14:10	3 soru üretimi		
0:08	14:10	14:18	Açıklama	§ <i>"Belirlenen kalıp hakkında hangi sorular sorulsaydı, genelde bakmadığımız yönlere de bakmamıza yol açardı?"</i> § Bu bakış genişletmesini sağlayabilecek 3 soru üretilcek. Nasıl? § 5 Çalışma Grubu (ÇGr) oluşturacağız. § Her ÇGr kendi arasında ortak akıl ile 3 iyi soru ürecek. § Her ÇGr belirlediği soruları flip chartlara yazacak § Moderatör, sizlerin katkısıyla 5x3=15 sorudan 3 soru oluşturacak § Sonra 3 ÇGr kuracağız. Her ÇGr 1 soru'nun açacağı yeni alanları bulacak.	TT
0:03	14:18	14:21	S/C		TT
0:05	14:21	14:26	5 ÇGr oluşturulması		TT
0:03	14:26	14:29	ÇGr yerlerine geçiş	Herkes belirtilen yerlere geçin Zehra hanım, üzerinde 3 soru üretilcek yukarıdaki kırmızı soru yazılı kağıtları ÇGr'na verir.	TT ZŞ

dakika	..den	...ye	Ana Eylem	Alt eylemler	kim
0:20	14:29	14:49	ÇGr'ler 3'er soru üretirler		ÇGr
0:04	14:49	14:53	Flip chartlara sorular yazılır		ÇGr
0:20	14:53	15:13	5x3=15 sorudan 1x3 soru OLUŞTUR		TT+katıl.
0:00	15:13	15:13	WorldCafe çalışması		
0:12	15:13	15:25	Açıklama	<p>§ Elimizde 3 soru var; her soru, önceden bakmadığımız bazı alanları önümüze açabilir. § İstenilen, bu "yeni bakış alanları" keşfedebilmemizdir (bu bir fikir inovasyonu sayılabilir)</p> <p>Bunu nasıl yapacağız? § 3 masa oluşturacağız. Her masa, bir soru için yeni bakış alanlarının belirlenmesinden sorumlu olacak. § Ayrıca 3 ÇGr oluşturacağız. Her ÇGr, üretilcek fikirler içindeki yüksek katma değerli kısımları yakalayabilecek birer host seçecek. 1nci ÇGr, 1nci masanın hostunu, 2nci ÇGr 2ncinin hostunu ve 3ncü ÇGr de 3ncü masanın hostunu seçecek. § Hostlar masalarda sabit, ÇGr'ler ise her masayı sırayla dönecekler. § Başlangıç olarak (TUR1), ÇGr1 1nci masaya, ÇGr2 2nci masaya, ÇGr3 ise 3ncü masaya oturacaklar ve oturdukları masaların soruları için "yeni bakış alanı" keşfetmek için hosta fikir verip önerilerde bulunacaklar. § Her ÇGr her masada 20 dakika çalışacak ve moderatörün "değiş" işaretiyle HİÇ VAKİT KAYBETMEDEN masa geçecekler. 1>2'ye; 2>3'e; 3>1'e geçecek. Bu TUR2'dir. § Tur3 sonunda her ÇGr her soru hakkında düşüncelerini bildirmiş olacak.</p>	TT
0:04	15:25	15:29	3 ÇGr oluşturulması		TT
0:07	15:29	15:36	ÇGr yerlerine geçer ve host seçerler		ÇGr
0:20	15:36	15:56	TUR 1		ÇGr
0:03	15:56	15:59	Değişme bildirimi ve masa değişimi		TT+ÇGr
0:20	15:59	16:19	TUR 2		ÇGr
0:03	16:19	16:22	Değişme bildirimi ve masa değişimi		TT+ÇGr
0:20	16:22	16:42	TUR 3		ÇGr
0:10	16:42	16:52		<p>§ Katılımcıların toplanması / ihtiyaç giderme / çay-kahve § Hostlar, notlarından yararlanarak sunumlarına son halini verirler</p>	ÇGr Hostlar
0:00	16:52	16:52	SUNUM		
0:03	16:52	16:55	Açıklama	<p>§ Hostlar, alınan notlar içinde en yüksek katma değerli fikirleri sunacaklar § sunumlardan amaç savunmak değil; diğer katılımcılardan sonradan akla gelmiş yeni katma değerleri kapmaktır. § Sunumların bir işlevi de eğer hostların not almadıkları önemli fikirler varsa tekrar kayda geçmeleri için hatırlatmaktır.</p>	TT
0:10	16:55	17:05	MASA 1 hostu sunumu ve salondan katkılar		Host 1
0:10	17:05	17:15	MASA 2 hostu sunumu ve salondan katkılar		Host 2
0:10	17:15	17:25	MASA 3 hostu sunumu ve salondan katkılar		Host 3
0:09	17:25	17:34	Bundan sonrası için katılımcı önerileri		Katılımcı
0:01	17:34	17:35	Teşekkür ve kapanış		NS

Ek 2- Davetli ve katılımcılar

No	Adı Soyadı	Kurumu / görevi	e-posta	Katıl(dı/madı)		
1	Ahmet Kopuz	ÇÇ BNGD ve BNGV YK üyesi	ahmetkopuz_@hotmail.com	-		
2	Ceylan Ölçer	İstanbul - Ali Yalman davetlisi	ceylanolcer@gmail.com	-		
3	Derviş Çelik	Tekn. Tas. TTMKD- Ankara grubu	-	-		
4	Doğan Karaca	Tekn. Tas. TVTED - Adana grubu - 50.Yıl Cumhuriyet O.O. - Kocaeli	-	-		
5	Erdoğan Şanlıoğlu	İTÜ Grubu - Erol Özdemir davetlisi	-	-		
6	İrini Dimitriyadis	İstanbul - Ali Yalman davetlisi	dimitri@bahcesehir.edu.tr	-		
7	Nilay Toksoy Ayçiçek	Tekn. Tas. TVTED - Adana grubu - 50.Yıl Cumhuriyet O.O. - Kocaeli	-	-	4	Öğrt
8	Sami Özdemir	İTÜ Grubu - Erol Özdemir davetlisi	-	-	5	BN davetlisi
9	Yusuf Gökgöz	Tekn. Tas. TVTED - Adana grubu - 50.Yıl Cumhuriyet O.O. - Kocaeli	-	-	9	kişi katılmadı
1	Ahmet Tuna	Yalova grubu	xxahmettunaxx@yahoo.co.uk	+		
2	Ali Can Polat	İstanbul	alican.polat@superonline.com	+		
3	Ali Tolga Usta	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	alitolgausta@gmail.com	+		
4	Ali Yalman	İstanbul	aliyalman44@gmail.com	+		
5	Alp Boydak	Bursa Grubu	aboydak@yahoo.com	+		
6	Aynur Çakır	Tekn. Tas. TVTED - Adana grubu - 50.Yıl Cumhuriyet O.O. - Kocaeli	aynur.cakir@gmail.com	+		
7	Bihin Edige	ÇÇ BNGD üye	bihin.edige@gmail.com	+		
8	Burcu Güçyeter	Genç BN Gönüllüsü	burcugucyeter@hotmail.co.uk	+	14	Öğrt
9	Burkay Ergören	Tekn. Tas. TTMKD- Ankara grubu	(erken ayrıldı)	+	20	BN davetlisi
10	Cem Özkan	Bursa Grubu	cccemozkan@hotmail.com	+	34	kişi katıldı
11	Doğan Erol	ÇÇ BNGD üye	dogan.e1@gmail.com	+		
12	Erol Özdemir	ÇÇ BNGD üye	erol.ozdemir@yahoo.com	+		
13	Handan Gündüz	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	handangunduz949@gmail.com	+		
14	Hasan Gez	İstanbul	gez@hasangez.com	+		
15	Hatice Duran Yıldız	Ankara - Talim terbiye Krl Üyesi	hatice.duranyildiz@gmail.com	+		
16	Hatice Üstün	Tekn. Tas. TTMKD- Ankara grubu	xece_can@hotmail.com	+		
17	İsmet Kaptıkaçtı	Tekn. Tas. TTMKD- Ankara grubu	vermemiş	+		
18	Kemal Hürcan	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	kemalhurcan@googlemail.com	+		
19	Kemal Y. Şahin	Yalova grubu	kysahin@gmail.com	+		

20	Kerim Koca	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	kerim_koca34@hotmail.com	+		
21	M.Faruk Alkan	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	farukalkan86@hotmail.com	+		
22	Mahmut Kalcı	İstanbul - Kocaeli Bahçeşehir Koleji.Ali Can Polat davetlisi	mahmut.kalci@bahcesehir.k12.tr	+		
23	Mehmet Nuri Kaynar	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	mehmetnurikaynar@gmail.com	+		
24	Murat Can	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	murat72can@hotmail.com	+		
25	Nabi Küçük	Tekn. Tas. BESAM - İst. Grubu	nabikucuk@hotmail.com	+		
26	Necati Saygılı	ÇÇ BNGD	necati295@gmail.com	+		
27	Neslihan Yaman	Tekn. Tas. TVTED - Adana grubu - 50.Yıl Cumhuriyet O.O. - Kocaeli	nesyaman@gmail.com	+		
28	Nesrin Birden	İstanbul - Kocaeli Bahçeşehir Koleji.Ali Can Polat davetlisi	nesrinbirden@hotmail.com	+		
29	Sema Topçular	ÇÇ BNGD Bihin hanımın davetlisi	semaben@gmail.com	+		
30	Suzan Kayganacı	İstanbul - Kocaeli Bahçeşehir Koleji.Ali Can Polat davetlisi	suzankayganaci@hotmail.com	+		
31	Şükran Demiralp	İstanbul	benekdum@yahoo.com	+		
32	Tınaz Titiz	Moderatör	tinaztitiz@gmail.com	+		
33	Yavuz Yılan	Tekn. Tas. TTMKD- Ankara grubu	yavuzyilan@mynet.com	+		
34	Zehra Aykut	Yazıcı	sengezer.zehra@gmail.com	+		
		Not: kırmızı mail adresleri tam okunamadı!..				

Ek 3- Çalışma başlangıç sunumu

Beyaz Nokta® Sorulari

08 Aralık 2012
Bizim Tepe / İstanbul

16

Toplantı amacı..

- Teknoloji Tasarım dersinin temelinde, "*sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme biçimi*" yatıyor.
- Bu, diğer derslerin de -tarih, fizik, edebiyat vd- dokuları içinde yer alabilseydi, tüm dersler hem daha zevkli, hem de daha akılda kalıcı olurdu.
- Ama bunun önünde bazı engeller olmalıdır. Bu engel(ler)e yol açan:
- En önemli "*sorgulama dışı kalmış dünsel kalıp*" hangisidir?
- Bu kalibin tanımladığı alanın ötesindeki alanları da görebilmemize yol açacak en iyi 3 soru neler olabilir?
- Bu sorular sorulsa idi, acaba hangi yeni alanları görebilirdik? (dünsel inovasyon)

17

Niçin bu amaç?

- Bu değerli coğrafyada varlığımızı sürdürebilmek, toplumsal rekabet gücümüzün yüksek olmasına bağlı.
- Bu ise toplumun her bireyinin -her ne iş yapıyorsa- her gün *daha iyi* ve *daha az maliyetle* yapabilmesine bağlı.
- Bu ancak, bir yolla mümkün: *Sorgulama* ve *yaratıcılık* ile..
- M.E.B.'nin *Teknoloji Tasarım Projesi* ile BN'nin *Kalıp Sorgulama Projesi* birbirini bütünlüyor. Aslında her iki proje de aynı şeyin peşinde: *Sorgulama* ve *yaratıcılık*.

18

Birkaç tanım..

- **Teknoloji Tasarım dersi**
- İlköğretim temel hedeflerinden biri de öğrencinin yaratıcı düşünme yeteneklerini ortaya çıkarmaktır. Teknoloji ve Tasarım dersi, öğrencinin düşünme yeteneğini geliştirir.
- Düşündüğünü kagıda çizme, yasantisindeki problemlerinin farkına varma, hayati sorgulayarak yeni tasarımlar ortaya çıkarmasına yardımcı olur. Öğrencinin kendini ifade etme yeteneğini geliştirir.
- **Sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme (SYD)**
- Sorgulama, bir şey hakkında herhangi bir sınır tanımaksızın soru sorabilmektir.
- Yaratıcılık ise, düşüncenin olağan akışı sırasında aklı gelmeyebilecek şekilde düşünebilmektir.

19

Birkaç tanım..(devam)

- SYD'nin diğer derslerin dokularında yer alışı
- Sorgulama ve yaratıcılık bazı derslerde hiç, bazılarında ise az yer alır. Örneğin beden eğitiminde "takla", matematikte "pi", edebiyatta "vezinler", tarihte "İstanbul'un fethi" ya da fizikte "yerçekiminin nedeni" hemen hiç sorgulanmaz.
- Böylece, "bazı şeylerin sorgulan(a)mayacağı", geri kalanların ise bir "kalıp" olarak doğru olduğu gibi bir saklı içerik öğrenilir.
- Eğer tüm derslerde, akla zor gelebilecek sorular sorulsaydı, bu kalıpların ötesi de olduğu görülür, -dersler biraz uzar- ama tüm dersler çok da eğlenceli olur; öğrenmek bir külfet değil bir zevk haline gelir.
- Ayrıca ve daha da önemlisi, sorun çözme yeteneğimiz artardı.

20

Birkaç tanım..(devam)

- Düşünsel inovasyon
Kalıpların geçerlik alanlarının sorgulanmasıyla keşfedilen alan bir inovasyon (yenilesim) olarak görülmelidir.

21

Birkaç tanım..(devam)

- **Bir düşünsel kalibin tanımladığı alan**
Düşünce kalıpları yaşamı kolaylaştırır, ama hiç sorgulanmazsa bu defa yaşam o kalıptan ibaret gibi görülür. Halbuki, kalibin dışında ayrı bir dünya vardır. Örneğin; "Newton fizigi" birçok kalıptan oluşan bir kalıp kümesidir.
 - "Bir cismin ağırlığı değişebilir, ama kütlesi sabittir"
 - "Bir cismin uzunluğu hızı ile değişmez"Newton kalıp kümesinin kalıpları olup, cismin hızı ısı hızına göre çok küçükse geçerlidir. Yüksek hızlı cisimler için bu kalıplar geçerli değildir. Görelilik kuramı, çok daha geniş bir alandır.
Daha basit iki düşünsel kalıp sunlardır:
 - "Öğretmensiz eğitim olmaz"
 - "Hareket sağlıklı yaşam için gereklidir; oturarak çalışmak gerektiren işler sağlığı bozar"
- **Bu iki kalibin dışındaki dünyayı görmek için sorgulanırsa sunlar görünür:**

22

Kalıp hakkında sorulabilecek sorular	Tetikleyebileceği yeni bakış açıları (inovasyonlar)
1. Öğretmenin önceden eğitilmiş olduğu branş dışında bir şeyler öğrenilmek istenirse öğrenmekten vaz geçmek ya da o özgün konuda bir öğrenme rastlayana kadar beklemek mi gerekir?	İnsan -ve tüm canlılar- öğrenme yoluyla evrimleşmiş ve çeşitli sorunları çözümlenerek bugünkü haline gelmiştir. Bu nedenle vaz geçmek -doğumuz- nedeniyle- varoluşumuza uymayan bir tutumdur. Buna göre: <ul style="list-style-type: none">• Yeni bakış açısı: Evrimimiz bizi bu duruma kadar getirebilecek güvenilirliğe olduğuna göre, buna güvenip evrimin kullandığı yolları aramalıyız.• Inovasyon: Çevremizde bulunan ve yakından gözlemleyebileceğimiz birkaç aylık bebekleri -ya da kedi veya köpek yavrularını- izleyerek, neleri nasıl öğrendiklerini -bir yandan gözlem, bir yandan kaynak araştırma yoluyla- anlayıp, kullandıkları teknikleri yeni bir şey öğrenmek için biz de kullanalım. İpuucu: Bkz http://bit.ly/PSJG47
2. Öğrenilmek istenenlerin sayısı ve kişiye özgülüğü arttıkça, öğretmenlerin işlevleri -bugünküne göre- değişecek mi, nasıl?	<ul style="list-style-type: none">• Yeni bakış açısı: Çok sayıda öğrenim içinde, daha şimdiden -ileride bir sorun haline gelebileceği düşünülürse-, öğrenme ortaklığı (<i>learning partnership</i>) yaklaşımını benimsemişler vardır. Buna ilişkin kaynaklar da mevcuttur (Bkz http://bit.ly/V1sGgK).• Inovasyon: Bu nitelikteki öğretmenlerle görüşmeler yapılarak, düzenlenebilecek bir panele konuşmacı olarak davet edilerek, çevre okullardaki öğretmenlerin -en azından bir bölümünün- etkilenmesi mümkündür. Ayrıca, yapılan görüşmelerden ve http://bit.ly/V1sGgK adresindeki kaynaklardan yararlanarak bir blog oluşturulursa çok sayıda öğrenci, öğretmen ve veliye erişilebilir. Bir öğretmen aracılığıyla, öğretmenlere özgü iletişim ağı yoluyla bu bilgilerin daha geniş alana da dağıtılması mümkündür.

23

Kalıp hakkında sorulabilecek sorular	Tetikleyebileceği yeni bakış açıları (inovasyonlar)
1. Egzersiz –neşeli yapıldığına bağlı olmaksızın- daima yararlı mıdır?	<ul style="list-style-type: none"> Yeni bakış açısı: Egzersizin iki uçundan biri hareketsizlik ise diğer ucu hiperaktivite denilebilecek durumdur. Yorgunluğun (taktik astı) atılmaması, gereken enerjinin kasların yakılarak sağlanması gibi sakıncaları vardır. Buna göre, her bünyeye göre optimal bir egzersiz şekli ve düzeyi olmalıdır. Egzersiz yapmak isteyenler önce bu sınırlarını öğrenmelidir. Inovasyon: Bir akış şeması (flow-chart) hazırlanarak, cinsiyet, yaş, kütle-boy indeksi ve sağlık durumuna ilişkin sorulara göre egzersiz türleri ve önerilebilecek egzersiz düzeylerinin gösterilmesi; bunun, üyelik yoluyla kullanılabilmesi bir blog hazırlanması.
2. Oturarak çalışmak / yaşamak zorunda olanlar (büro işleri, engelliler vb) için sağlıklı yaşam şansı yok mudur?	<ul style="list-style-type: none"> Yeni bakış açısı: Bu durumda olanların sağlıksızlığa mahkum edilmeleri kabul edilemez olduğuna göre, durumlarına uygun egzersiz türleri bulunabilir. Inovasyon: Kedigiller zamanlarının büyük bölümünü hareketsiz –üstelik uyuyarak- geçirmelerine karşın, gerinme teknikleri yoluyla son derece esnek ve sağlıklı bir vücuda sahip olabiliyorlar. Sedanter yaşam sürmek zorunda olanlar için bu ipucuna dayalı olarak bir rehber hazırlanması yararlı olur.

24

Bütün bunlar niye?

Sorgulamasak n'olur ☺

- Kalıplar yasami kolaylaştırır, hızlandırır.
- Gündelik yaşam için gereken ve bizden önce deneyerek doğruluğu görülmüş kalıpları **sorgulamadan belleyerek** (yani ezberleyerek):
- Çok zaman kazanırız,
- Kafamızı bos yere yormayız,
- Kalıpları sorgularken yanlış yorumlayıp zarara neden olmayız,
- Kurumsal ve toplumsal düzeni sağlamak daha kolay olur,
- Ve daha birçok avantaj..

25

Bütün bunlar niye?

Sorgulamasak n'olur ☺

- ✓ Ezber kalıplarının bütün yaşam kolaylaştırıcılığına karşın küçük(!) bir sakıncası vardır!
- ✓ Aşağıdaki grafik bunu anlatıyor:

yaşam bütünü

■ ezber kalıplarıyla
■ sorgulayarak

26

Beyin fırtınası sorusu

- Teknoloji Tasarım dersinin temelinde "**sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme biçimi**" yatıyor.
- Bu, diğer derslerin de -tarih, fizik, edebiyat vd- dokuları içinde yer alabilseydi, tüm dersler hem daha zevkli, hem de daha akılda kalıcı olurdu.
- Ama bunun önünde bazı engeller olmalıdır –ki bu nedenle dersler hem akılda kalmıyor hem de pek zevkli olmuyor-. Buna göre soru:

Bu engel(ler)e yol açan en önemli "sorgulama dışı kalmış dünsel kalıp" hangisidir?

27

En iyi 3 soru'nun belirlenmesi..

- Teknoloji Tasarım dersinin temelini oluşturan sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme biçiminin, diğer derslerin de dokuları içine yerlesmesine engel olabilecek düşünce kalıplarından birisini ortak akıyla belirlediniz.
- Acaba, belirlediginiz bu düşünce kalibi hakkında hangi sorular sorulsaydı, önümüze engel olan kalibi kirabilecek yeni çözümler getirirdi?
- Sizce en iyi 3 soru neler olmalıdır?

28

3 soru'nun cevaplanması..

- Elimizde 3 yol gösterici soru var. Her soru, önümüzdeki düşünce kalibini kırmada yol gösterebilir.
- Bu yollar birer inovasyon sayılabilir.
- Her soru için 1 masa ve her masaya 1 host..
- 3 çalışma grubu..
- 1nci grup Masa 1'in host'unu, 2nci grup Masa 2'nin hostunu ve 3ncü grup Masa 3'ün hostunu seçecek.
- 20 dakikada bir gruplar masa degistirecekler ve toplam 1 saat içinde 3 grup 3 masayı turlamis olacak.
- Hostlar, masa sorusu üzerinde gelen grupların cevap ipuçlarını toplayacaklar.
- Nihayet 3 host, bulgularını tüm katılımcılara toplu olarak sunacak.

29

“Özgürlük sorgulamaktır”

Tesekkür ederiz..

www.beyaznokta.org.tr

www.ezberkalıplarınisorgula.com

30